

Posudek oponentky diplomové práce Katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studentky: **Bc. Adéla Zehringerová**

Název práce: **Faktory ovlivňující volbu další vzdělávací dráhy žáků deváté třídy ZŠ**

Vedoucí práce: Mgr. Tereza Bariekzahyová

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 61

Počet příloh: 2

Počet titulů v seznamu literatury: 45

1	2	3	4
---	---	---	---

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

X			
---	--	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

X			
---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

X			
---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost použitých metod

	X		
--	---	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	X		
--	---	--	--

Využití praktických zkušeností

--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce, originalita)

--	--	--	--

Naplnění cílů práce

	X		
--	---	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části

	X		
--	---	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	X		
--	---	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	X		
--	---	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

	X		
--	---	--	--

Celkové hodnocení práce:

Volba tématu a typ diplomové práce:

Adéla Zehringrová si zvolila pro svoji DP téma, které je u nás vcelku zkoumané.

Problematika volby vzdělávací dráhy je však díky proměňujícím se podmínkám pro vstup na střední školy permanentně aktuální, navíc výběr kvalitativního výzkumu není až tak četný.

Z tohoto důvodu hodnotím výběr tématu i typu DP jako vhodný.

Komentáře k teoretické části DP:

- Struktura textu je přehledná: autorka nejprve vymezuje základní pojmy, přechází na specifiku žakovské populace v 9. třídě, pokračuje legislativním rámcem pro základní vzdělávání a přechází k přehledu faktorů ovlivňujících výběr. Vzhledem k tématu práce by však podle mého názoru kapitola o specifice žakovské populace měla být více zaměřena na procesy učení a rozhodování: autorka se poněkud překvapivě (opět vzhledem k vybranému tématu) věnuje podrobněji osobnostním typům, aniž tuto volbu nějak zdůvodňuje a aniž se s osobnostními typy pracuje v empirickém šetření.
- Jádrou kapitoly pro přípravu výzkumu je kapitola o faktorech ovlivňujících volbu střední školy: autorka postupně prezentuje faktory vztahující se k rodině, k vzdělanostním nerovnostem, základní škole, vrstevníkům a tzv. vnějším (limitujícím) podmínkám. K diskusi by bylo řazení těchto faktorů: podle mého názoru faktory nejsou na stejné úrovni: ty, které souvisejí s vzdělávacím systémem (vzdělanostní nerovnosti) ovlivňují rozhodování o volbě v rodinách aj. Sporné je také řazení části výkladu o prospěchu žáků mezi tzv. vnější faktory (mimo kapitolu o faktoru školy).
- Za důležité považuji to, že autorka zařadila v kapitole o faktorech i problematiku genderu. Zde se dotýká i vzdělanostních aspirací: vzhledem k tématu právě tato problematika by podle mého názoru měla být rozpracována podrobněji.
- Ke škodě výkladu je pouhé přiřazování kapitol, bez úvodních pasáží, které by zdůvodňovaly zaměření té které kapitoly v logice výkladu problematiky.
- Teoretická část by si zasluhovala shrnutí, které by mohlo být dobrým přechodem k formulování cíle empirického zkoumání.

Komentáře k teoretické části DP:

- Autorka zvolila kvalitativní výzkum, výzkumné otázky však jsou zformulované tak, že by svědčily spíše pro výzkum kvantitativní (*Do jaké míry...?*)
- V metodologické části autorka spíše popisuje, co se v kvalitativním výzkumu dělá, minimálně se soustřeďuje na svůj vlastní metodologický přístup (málo argumentuje proč ona konkrétně volí to či). Nenalezla jsem, jak byly zaznamenávány rozhovory a důkazy o kódování.
- Protože rozhovor je jedinou metodou zkoumání (sporné je, že se jedná o případovou studii), bylo by podle mého názoru důležité nejen v textu odkázat na přílohu, ale důkladně vysvětlit strukturu tohoto rozhovoru a význam jednotlivých položek.
- Výsledky šetření jsou přehledně prezentovány, v prezentaci však autorka spíše shrnuje, málo pracuje se surovými daty.
- Ke shrnutí výzkumu: přijde mi zvláštní, když autorka uzavírá svůj kvalitativní výzkum tím, že se v něm potvrdilo víceméně to, co říká teoretická část (zde prezentovány výzkumy spíše kvantitativní). Kvalitativní výzkum má do hloubky porozumět: čemu se tedy podařilo nejvíce porozumět díky autorskému kvalitativnímu výzkumu?
- K celkovému závěru: je spíše shrnutím výsledků výzkumu, chybí diskusní část.

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

- Jak by podle autorky šířeji zformulovaná základní výzkumná otázka (např. *Jak probíhá proces volby...?*) změnila metodologii práce?

- Prosím autorku, aby obhájila svůj metodologický přístup (případová studie), jestliže používá pouze jednu metodu sběru dat.
- Jaké nejdůležitější výsledky navíc oproti jiným výzkumům volby střední školy přinesl autorčin kvalitativní výzkum?

Závěr posouzení diplomové práce:

Text DP je psán kultivovaným jazykem, s viditelnou zájmou postihnout problematiku. Souhlasím s autorkou, že téma specifiky vzdělávání žáků v posledním roce docházky si vyžaduje další zkoumání.

Doporučení k obhajobě: **doporučuji**

Navrhovaná klasifikace: **velmi dobře**

Datum: 28.června 2017

podpis: doc.PhDr.Hana Kasíková,CSc.